

POROZUMIENIE EUROPEJSKIE

w sprawie przekazywania wniosków o przyznanie pomocy sądowej,
sporządzone w Strasburgu dnia 27 stycznia 1977 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 27 stycznia 1977 r. zostało sporządzone w Strasburgu Porozumienie europejskie w sprawie przekazywania wniosków o przyznanie pomocy sądowej w następującym brzmieniu:

Przekład

POROZUMIENIE EUROPEJSKIE
W SPRAWIE PRZEKAZYWANIA
WNIOSKÓW O PRYZYCNANIE
POMOCY SĄDOWEJ

Państwa członkowskie Rady Europy, sygnatariusze niniejszego porozumienia,

uznając, że celem Europy jest osiągnięcie większej jedności między jej członkami;

EUROPEAN AGREEMENT ON THE
TRANSMISSION OF
APPLICATIONS FOR LEGAL AID

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

ACCORD EUROPÉEN SUR LA
TRANSMISSION DES DEMANDES
D'ASSISTANCE JUDICIAIRE

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires du présent Accord,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses Membres;

uznając, że pożądane jest usunięcie przeszkód natury ekonomicznej utrudniających dostęp do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych oraz umożliwienie osobom znajdującym się w słabej sytuacji finansowej łatwiejszego wykonywania ich praw w państwach członkowskich;

w przekonaniu, że stworzenie odpowiedniego systemu przekazywania wniosków o przyznanie pomocy sądowej przyczyniłoby się do osiągnięcia tego celu,

uzgodnili, co następuje:

Artykuł 1

Każda osoba, która ma stałe miejsce zamieszkania na terytorium jednej z Umawiających się Stron i która chce ubiegać się o przyznanie pomocy sądowej w sprawach cywilnych, handlowych lub administracyjnych na terytorium innej Umawiającej się Strony, może złożyć swój wniosek w państwie, gdzie znajduje się jej stałe miejsce zamieszkania. Państwo to przekaze wniosek innemu państwu.

Artykuł 2

1. Każda Umawiająca się Strona wyznacza jeden lub więcej organów przesyłających, które będą bezpośrednio przekazywać wnioski o przyznanie pomocy sądowej organowi zagranicznemu wyznaczonemu zgodnie z dalszymi przepisami.

2. Każda Umawiająca się Strona wyznacza także centralny organ przesyłający, który będzie przyjmował i nadawał bieg wnioskowi o przyznanie pomocy sądowej pochodzącym z innych Umawiających się Stron.

Państwa federacyjne i państwa, w których obowiązuje więcej niż jeden system prawny, mogą wyznaczyć kilka takich organów.

Artykuł 3

1. Organ przesyłający świadczy wnioskodawcy pomoc w celu zapewnienia, że zostały dołączone wszystkie dokumenty, które według jego wiedzy są niezbędne do rozpoznania wniosku. Świadczy także

Considering that it is desirable to eliminate existing economic obstacles to civil proceedings and to permit persons in an economically weak position more easily to exercise their rights in member States;

Believing that the creation of an appropriate system of transmission of applications for legal aid would contribute to the attainment of this aim,

Have agreed as follows:

Article 1

Every person who has his habitual residence in the territory of one of the Contracting Parties and who wishes to apply for legal aid in civil, commercial or administrative matters in the territory of another Contracting Party may submit his application in the State where he is habitually resident. That State shall transmit the application to the other State.

Article 2

1. Each Contracting Party shall designate one or more transmitting authorities to forward applications for legal aid direct to the foreign authority designated below.

2. Each Contracting Party shall also designate a central receiving authority to receive, and to take action on, applications for legal aid coming from other Contracting Parties.

Federal States and States which have more than one legal system shall be free to designate more than one authority.

Article 3

1. The transmitting authority shall assist the applicant in ensuring that the application is accompanied by all the documents known by it to be required to enable the application to be determined. It

Considérant qu'il est souhaitable d'éliminer les obstacles économiques entravant l'accès à la justice civile et de permettre à des personnes économiquement défavorisées de mieux faire valoir leurs droits dans les Etats membres;

Convaincus que l'instauration d'un système de transmission des demandes d'assistance judiciaire adéquat contribuerait à atteindre ce but,

Sont convenus de ce qui suit:

Article 1

Toute personne, ayant sa résidence habituelle sur le territoire d'une des Parties Contractantes, qui désire demander l'assistance judiciaire en matière civile, commerciale ou administrative sur le territoire d'une autre Partie Contractante peut présenter sa demande dans l'Etat de sa résidence habituelle. Cet Etat est tenu de transmettre la demande à l'autre Etat.

Article 2

1. Chaque Partie Contractante désigne une ou plusieurs autorités expéditrices chargées de transmettre directement les demandes d'assistance judiciaire à l'autorité étrangère désignée ci-après.

2. Chaque Partie Contractante désigne également une autorité centrale réceptrice chargée de recevoir les demandes d'assistance judiciaire provenant d'une autre Partie Contractante et d'y donner suite.

Les Etats fédéraux et les Etats dans lesquels plusieurs systèmes de droit sont en vigueur ont la faculté de désigner plusieurs autorités centrales.

Article 3

1. L'autorité expéditrice assiste le demandeur afin que tous les documents qui, à la connaissance de cette autorité, sont nécessaires à l'appréciation de la demande soient joints à celle-ci. Elle assiste

wnioskodawcy pomoc przy dokonywaniu niezbędnych tłumaczeń dokumentów.

Może także odmówić przekazania wniosku, jeśli okaże się, że w sposób oczywisty nie został złożony w dobrej wierze.

2. Centralny organ przyjmujący przekazuje wniosek organowi, który jest właściwy do jego rozpoznania. Informuje organ przesyłający o wszystkich trudnościach dotyczących badania wniosku oraz o decyzji w przedmiocie wniosku podjętej przez właściwy organ.

Artykuł 4

Wszystkie dokumenty przekazywane zgodnie z niniejszym porozumieniem są zwolnione od legalizacji i innych podobnych formalności.

Artykuł 5

Umawiające się Strony nie pobierają żadnych opłat za czynności wykonywane na podstawie niniejszego porozumienia.

Artykuł 6

1. O ile między zainteresowanymi organami Umawiających się Stron nie istnieją szczególne porozumienia i z zastrzeżeniem postanowień artykułów 13 i 14:

- a. wniosek o przyznanie pomocy sądowej i dołączone do niego dokumenty oraz inne pisma sporządza się w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych organu przyjmującego albo załącza się ich tłumaczenie na ten język;
- b. żadna Umawiająca się Strona nie może jednak odmówić przyjęcia wniosku o przyznanie pomocy sądowej i dołączonych do niego dokumentów oraz innych pism, jeżeli są sporządzone w języku angielskim lub francuskim albo jest do nich załączone tłumaczenie na jeden z tych języków.

2. Pisma pochodzące z Państwa organu przyjmującego mogą być

shall also assist the applicant in providing any necessary translation of the documents.

It may refuse to transmit the application if it appears to be manifestly not made in good faith.

2. The central receiving authority shall transmit the application to the authority which is competent to determine the application. It shall inform the transmitting authority of any difficulty relating to the examination of the application and of the decision taken on the application by the competent authority.

Article 4

All documents forwarded in pursuance of the present Agreement shall be exempt from legalisation or any equivalent formality.

Article 5

No charges shall be made by the Contracting Parties in respect of services rendered under this Agreement.

Article 6

1. Unless there are particular agreements between the authorities concerned of Contracting Parties and subject to the provisions of Articles 13 and 14:

- a. the application for legal aid and the documents attached thereto and any other communications shall be drawn up in the official language or in one of the official languages of the receiving authority or be accompanied by a translation into that language;
- b. each Contracting Party shall nevertheless accept the application for legal aid and the documents attached thereto and any other communications when they are drawn up in English or in French or are accompanied by a translation into one of these languages.

2. Communications emanating from the State of the receiving

également le demandeur pour la traduction éventuellement nécessaire des documents.

Elle peut refuser de transmettre la demande au cas où celle-ci lui apparaît manifestement téméraire.

2. L'autorité centrale réceptrice transmet le dossier à l'autorité compétente pour statuer sur la demande. Elle informe l'autorité expéditrice de toutes difficultés relatives à l'examen de la demande ainsi que de la décision prise par l'autorité compétente.

Article 4

Les documents transmis en application du présent Accord sont dispensés de la légalisation et de toute formalité analogue.

Article 5

Aucune rémunération ne peut être perçue par les Parties Contractantes pour les services rendus conformément au présent Accord.

Article 6

1. Sous réserve des arrangements particuliers conclus entre les autorités intéressées des Parties Contractantes et des dispositions des articles 13 et 14:

- a. la demande d'assistance judiciaire et les documents joints ainsi que toutes autres communications sont rédigés dans la langue ou dans l'une des langues officielles de l'autorité réceptrice ou accompagnés d'une traduction dans cette langue;
- b. chaque Partie Contractante doit néanmoins accepter la demande d'assistance judiciaire et les documents joints ainsi que toutes communications lorsqu'ils sont rédigés en langue anglaise ou française ou lorsqu'ils sont accompagnés d'une traduction dans l'une de ces langues.

2. Les communications émanant de l'Etat de l'autorité réce-

sporządzone w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych tego Państwa albo w języku angielskim lub francuskim.

Artykuł 7

W celu ułatwienia stosowania niniejszego porozumienia centralne organy Umawiających się Stron przekazują sobie wzajemnie informacje na temat stanu ich prawa dotyczącego przyznawania pomocy sądowej.

Artykuł 8

Organy, o których mowa w artykule 2, wskazuje się w oświadczeniu skierowanym do Sekretarza Generalnego Rady Europy w chwili, kiedy zainteresowane Państwo staje się Stroną porozumienia stosownie do postanowień artykułów 9 i 11. O zmianach w zakresie kompetencji organów należy powiadomić Sekretarza Generalnego Rady Europy w takiej samej formie.

Artykuł 9

1. Niniejsze porozumienie jest otwarte do podpisu dla Państw członkowskich Rady Europy, które mogą stać się jego Stronami poprzez:

- a. podpisanie bez zastrzeżenia ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia;
- b. podpisanie z zastrzeżeniem ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, a następnie poprzez ratyfikację, przyjęcie lub zatwierdzenie.

2. Dokumenty ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

Artykuł 10

1. Niniejsze porozumienie wchodzi w życie po upływie jednego miesiąca od dnia, w którym dwa Państwa członkowskie Rady Europy staną się Stronami porozumienia stosownie do postanowień artykułu 9.

2. W stosunku do każdego państwa członkowskiego, które później podpisze porozumienie bez zastrzeżenia ratyfikacji, przyjęcia lub za-

authority may be drawn up in the official language or one of the official languages of that State or in English or French.

Article 7

In order to facilitate the application of this Agreement the central authorities of the Contracting Parties agree to furnish each other with information on the state of their law governing legal aid.

Article 8

The authorities referred to in Article 2 shall be designated by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe when the State concerned becomes Party to the Convention in accordance with the provisions of Articles 9 and 11. Any change in the powers of the authorities shall likewise be declared to the Secretary General of the Council of Europe.

Article 9

1. This Agreement shall be open to signature by the member States of the Council of Europe, who may become Parties to it either by:

- a. signature without reservation in respect of ratification, acceptance or approval;
- b. signature with reservation in respect of ratification, acceptance or approval followed by ratification, acceptance or approval.

2. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 10

1. This Agreement shall enter into force one month after the date on which two member States of the Council shall have become Parties to the Agreement in accordance with the provisions of Article 9.

2. As regards any member State who shall subsequently sign the Agreement without reservation in respect of ratification, acceptance

ptrice peuvent être rédigées dans la langue ou dans l'une des langues officielles de cet Etat ou en anglais ou français.

Article 7

En vue de faciliter l'application du présent Accord, les autorités centrales des Parties Contractantes se tiennent mutuellement informées de l'état de leur droit en matière d'assistance judiciaire.

Article 8

Les autorités visées à l'article 2 sont désignées au moyen d'une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe au moment où l'Etat concerné devient Partie à l'Accord conformément aux dispositions des articles 9 et 11. Tout changement quant à la compétence de ces autorités fera également l'objet d'une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 9

1. Le présent Accord est ouvert à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe qui peuvent y devenir Parties par:

- a. la signature sans réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation;
- b. la signature sous réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation, suivie de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

2. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 10

1. Le présent Accord entrera en vigueur un mois après la date à laquelle deux Etats membres du Conseil de l'Europe seront devenus Parties à l'Accord conformément aux dispositions de l'article 9.

2. Pour tout Etat membre qui le signera ultérieurement sans réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation, ou le ratifiera,

twierdzenia albo je ratyfikuje, przyjmie lub zatwierdzi, porozumienie wchodzi w życie po upływie jednego miesiąca od dnia takiego podpisania albo po upływie jednego miesiąca od dnia złożenia dokumentu ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia.

Artykuł 11

1. Po wejściu w życie niniejszego porozumienia Komitet Ministrów Rady Europy może zaprosić każde państwo nie będące członkiem Rady Europy do przystąpienia do niego.

2. Przystąpienie następuje przez złożenie Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy dokumentu przystąpienia, który wywiera skutek po upływie jednego miesiąca od dnia jego złożenia.

Artykuł 12

1. Każde państwo w chwili podpisania albo składania swego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia może określić terytorium, do którego stosuje się niniejsze porozumienie.

2. Każde państwo, w chwili składania swego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia albo w późniejszym czasie może poprzez oświadczenie skierowane do Sekretarza Generalnego Rady Europy rozszerzyć zakres stosowania niniejszego porozumienia na inne wymienione w tym oświadczeniu terytorium lub terytoria, za których stosunki międzynarodowe jest odpowiedzialne albo w imieniu których ma prawo zaciągnąć zobowiązania. Każde rozszerzenie zakresu stosowania wywiera skutek po upływie jednego miesiąca od dnia otrzymania oświadczenia.

3. Każde oświadczenie złożone zgodnie z ustępem poprzedzającym może zostać wycofane w stosunku do każdego wymienionego w nim terytorium poprzez notyfikację skierowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy. Takie wycofanie nabierze mocy po upływie 6 miesięcy od daty otrzymania notyfikacji przez Sekretarza Generalnego Rady Europy.

or approval or who shall ratify, accept or approve it, the Agreement shall enter into force one month after the date of such signature or after the date of deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 11

1. After the entry into force of this Agreement the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any non-member State to accede thereto.

2. Such accession shall be effected by depositing with the Secretary General of the Council of Europe an instrument of accession which shall take effect one month after the date of its deposit.

Article 12

1. Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession specify the territory or territories to which this Agreement shall apply.

2. Any State may, when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession or at any later date, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend this Agreement to any other territory or territories specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. Any extension shall come into force within one month after receipt of the declaration.

3. Any declaration made in pursuance of the preceding paragraph may, in respect of any territory mentioned in such declaration, be withdrawn by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. Such withdrawal shall take effect six months after the date of receipt by the Secretary General of the Council of Europe of the notification.

l'acceptera ou l'approuvera, l'Accord entrera en vigueur un mois après la date de la signature ou du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 11

1. Après l'entrée en vigueur du présent Accord, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra inviter tout Etat non membre du Conseil à adhérer au présent Accord.

2. L'adhésion s'effectuera par le dépôt, près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, d'un instrument d'adhésion qui prendra effet un mois après la date de son dépôt.

Article 12

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera le présent Accord.

2. Tout Etat peut, au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion ou à tout autre moment par la suite, étendre l'application du présent Accord par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, à tout autre territoire désigné dans la déclaration et dont il assure les relations internationales ou pour lequel il est habilité à stipuler. L'extension prend effet un mois après la date de la réception de la déclaration.

3. Toute déclaration faite en vertu du paragraphe précédent pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Le retrait prendra effet six mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Artykuł 13

1. Każde państwo, w chwili podpisywania albo składania swego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, może oświadczyć, że wyłącza w całości lub w części stosowanie postanowień artykułu 6 ustęp 1 litera b. Składanie innych zastrzeżeń do niniejszego porozumienia nie jest dopuszczalne.

2. Każda Umawiająca się Strona może wycofać w całości lub w części złożone zastrzeżenie poprzez oświadczenie skierowane do Sekretarza Generalnego Rady Europy. Zastrzeżenie przestaje wywierać skutki od dnia otrzymania oświadczenia.

3. Jeżeli jedna Umawiająca się Strona złożyła zastrzeżenie, każda inna strona może stosować takie samo zastrzeżenie w stosunku do niej.

Artykuł 14

1. Umawiająca się Strona, w której obowiązuje więcej niż jeden język urzędowy, może dla celów stosowania artykułu 6 ustęp 1 litera a. określić, poprzez oświadczenie, język, w którym powinny być sporządzone wnioski i dołączone do niego dokumenty lub ich tłumaczenie, aby było możliwe ich przekazanie do określonych części jego terytorium.

2. Oświadczenie przewidziane w ustępie poprzedzającym składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy w chwili podpisywania porozumienia przez zainteresowane państwo albo w chwili składania jego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia. Oświadczenie może zostać wycofane lub zmienione w takim samym trybie.

Artykuł 15

1. Każda Umawiająca się Strona może wypowiedzieć niniejsze porozumienie w zakresie, w jakim jest nim związana, poprzez notyfikację skierowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy.

2. Wypowiedzenie wywiera skutek po upływie sześciu miesięcy

Article 13

1. Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession declare that it excludes wholly or partly the application of the provisions of Article 6, paragraph 1.b. No other reservation may be made to this Agreement.

2. Any Contracting Party may wholly or partly withdraw the reservation it has made by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The reservation shall cease to have effect as from the date of receipt of the declaration.

3. When a Contracting Party has made a reservation any other Party may apply the same reservation with respect to that Party.

Article 14

1. A Contracting Party which has more than one official language may for the purpose of applying Article 6, paragraph 1.a, by means of a declaration specify the language in which the application and documents attached thereto or a translation thereof shall be expressed to enable them to be transmitted to the specified parts of its territory.

2. The declaration provided for in the preceding paragraph shall be addressed to the Secretary General of the Council of Europe at the time of signature of the Agreement by the interested State or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession. The declaration may be withdrawn or amended according to the same procedure.

Article 15

1. Any Contracting Party may, in so far as it is concerned, denounce this Agreement by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall take effect six months after the date of

Article 13

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, déclarer exclure l'application en tout ou en partie des dispositions de l'article 6, paragraphe 1.b. Aucune autre réserve n'est admise au présent Accord.

2. Toute Partie Contractante peut retirer en tout ou en partie la réserve qu'elle a faite, au moyen d'une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. L'effet de la réserve cessera à la date de la réception de la déclaration.

3. Lorsqu'une Partie Contractante fait une réserve, toute autre Partie peut appliquer la même réserve à l'égard de cette Partie.

Article 14

1. Toute Partie Contractante ayant plusieurs langues officielles peut, pour les besoins de l'application de l'article 6, paragraphe 1.a, faire connaître, au moyen d'une déclaration, la langue dans laquelle la demande et les documents joints doivent être rédigés ou traduits en vue de leur transmission dans les parties de son territoire qu'elle a déterminées.

2. La déclaration prévue au paragraphe précédent sera adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe au moment de la signature de l'Accord par l'Etat intéressé ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion. La déclaration peut être retirée ou modifiée à tout moment par la suite selon la même procédure.

Article 15

1. Toute Partie Contractante pourra, en ce qui la concerne, dénoncer le présent Accord en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La dénonciation prendra effet six mois après la date de la

od dnia otrzymania notyfikacji przez Sekretarza Generalnego.

receipt by the Secretary General of such notification.

réception de la notification par le Secrétaire Général.

Artykuł 16

Article 16

Article 16

Sekretarz Generalny Rady Europy zawiadamia państwa członkowskie Rady oraz wszystkie państwa, które przystąpiły do niniejszego porozumienia, o:

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any State which has acceded to this Agreement of:

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil et à tout Etat ayant adhéré au présent Accord:

- a. każdym podpisaniu bez zastrzeżenia ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia;
- b. każdym podpisaniu z zastrzeżeniem ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia;
- c. złożeniu dokumentów ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;
- d. każdym oświadczeniu złożonym zgodnie z postanowieniami artykułu 8;
- e. każdej dacie wejścia w życie porozumienia stosownie do artykułu 10;
- f. każdym oświadczeniu otrzymanym zgodnie z postanowieniami artykułu 12 ustęp 2 i 3;
- g. każdym zastrzeżeniu złożonym zgodnie z postanowieniami artykułu 13 ustęp 1;
- h. wycofaniu każdego zastrzeżenia zgodnie z postanowieniami artykułu 13 ustęp 2;
- i. każdym oświadczeniu otrzymanym zgodnie z postanowieniami artykułu 14;
- j. każdej notyfikacji otrzymanej zgodnie z postanowieniami artykułu 15 i dacie, od której wypowiedzenie wywiera skutek.

- a. any signature without reservation in respect of ratification, acceptance or approval;
- b. any signature with reservation in respect of ratification, acceptance or approval;
- c. the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- d. any declaration made in pursuance of the provisions of Article 8;
- e. any date of entry into force of this Agreement in accordance with Article 10;
- f. any declaration received in pursuance of the provisions of paragraphs 2 and 3 of Article 12;
- g. any reservation made in pursuance of the provisions of paragraph 1 of Article 13;
- h. the withdrawal of any reservation carried out in pursuance of the provisions of paragraph 2 of Article 13;
- i. any declaration received in pursuance of the provisions of Article 14;
- j. any notification received in pursuance of the provisions of Article 15 and the date on which denunciation takes effect.

- a. toute signature sans réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation;
- b. toute signature sous réserve de ratification, d'acceptation ou d'approbation;
- c. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
- d. toute déclaration reçue en application des dispositions de l'article 8;
- e. toute date d'entrée en vigueur du présent Accord, conformément à son article 10;
- f. toute déclaration reçue en application des dispositions des paragraphes 2 et 3 de l'article 12;
- g. toute réserve faite en application des dispositions du paragraphe 1er de l'article 13;
- h. le retrait de toute réserve effectué en application des dispositions du paragraphe 2 de l'article 13;
- i. toute déclaration reçue en application des dispositions de l'article 14;
- j. toute notification reçue en application des dispositions de l'article 15 et la date à laquelle la dénonciation prendra effet.

Na dowód powyższego niżej podpisani, właściwie do tego upoważnieni, podpisali niniejsze porozumienie.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Agreement.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé le présent Accord.

Sporządzono w Strasburgu dnia 27 stycznia 1977 r. w językach angielskim i francuskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przekaze jego uwierzytelnione odpisy wszystkim państwom sygnatariuszom i państwom przystępującym.

Done at Strasbourg, this 27th day of January 1977, in English and in French, both texts being equally authoritative, in a single copy which shall remain deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each of the signatory and acceding States.

Fait à Strasbourg, le 27 janvier 1977, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats signataires et adhérents.

Po zapoznaniu się z powyższym porozumieniem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- zostało ono uznane za słuszne zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,
- jest przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone,
- będzie niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 24 grudnia 1996 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*
L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *D. Rosati*